

Sygn. akt V U 1113/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 maja 2017 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Głowczyński

Protokolant: star. sekr. sądowy Magdalena Teteruk

po rozpoznaniu w dniu 23 maja 2017 r. w Legnicy

sprawy z wniosku K. C.

przy udziale osób zainteresowanych: J. G., A. G., R. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania K. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 21 października 2016 r.

znak (...)

zmienia decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 21 października 2016 r. , nr (...) w ten sposób, stwierdza, iż wnioskodawczyni K. C. jako pracownik u płatnika składek (...) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od 08 kwietnia 2016 roku.

SSO Krzysztof Głowczyński

Sygn. akt V U 1113/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 października 2016 r., nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. stwierdził, że K. C. jako pracownik u płatnika składek (...) sp. j. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu oraz chorobowemu w okresie od 08 kwietnia 2016 r. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że w jego ocenie zawarcie umowy o pracę z wnioskodawczynią, która jest jednocześnie współnikiem spółki, na stanowisku menedżera jest na podstawie art. 58 § 1 k.c. czynnością nieważną, sprzeczną z ustawą. Ubezpieczona jest zatrudniona od 08 kwietnia 2016 r. z wynagrodzeniem 1.850 zł zaś dokument zgłoszenia jej do ubezpieczeń społecznych został przesłany do O/ZUS przekazem elektronicznym w dniu 04 maja 2016 r., po upływie określonego ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych terminu 7 dni. Zgodnie z zakresem czynności powierzono K. C. obowiązki związane z reprezentowaniem firmy poza jej siedzibą, pozyskiwanie nowych kontrahentów, wdrażanie nowych urządzeń specjalistycznych i produktów, negocjowanie cen, pozyskiwanie nowych pracowników, reklama firmy, bieżąca analiza rynku pod kątem prowadzenia działalności, tj. czynności, które mieszczą się w granicach prowadzenia

spraw spółki. Będąc wspólnikiem spółki (...) w myśl art. 39 Kodeksu spółek handlowych ubezpieczona ma prawo i obowiązek prowadzenia spraw spółki. Wspólnik spółki jawnej może zostać zatrudniony w spółce na podstawie umowy o pracę pod warunkiem, że jego praca nie będzie polegać na prowadzeniu spraw spółki i jej reprezentacji. Powierzenie zatem wnioskodawczyni w ramach pracowniczego zatrudnienia prowadzenia spraw spółki i reprezentowania jej na zewnątrz jest niedozwolone na gruncie przepisów Kodeksu spółek handlowych. Spółka może powierzyć wspólnikowi wykonywanie pracy na podstawie umowy o pracę tylko wówczas, gdy praca ta będzie oddzielona od przedmiotu działalności spółki. Wspólnik wykonuje prace na rzecz spółki właśnie dlatego, że jest wspólnikiem.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła K. C., wskazując iż jako jeden ze wspólników spółki jawnej wykonywała zadania reprezentowania spółki na zewnątrz i prowadziła jej firmę w zakresie dokonywania czynności faktycznych i praw nałożonych na wspólnika ogólnym zakresem praw i obowiązków, określonych k.s.h. Jej stosunek pracy związany z wykonywaniem czynności menadżera nie miał związku z wykonywaniem praw i obowiązków związanych z wykonywaniem przez członka spółki praw i obowiązków.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wniósł o jego oddalenie, uzasadniając swoje stanowisko tak jak w zaskarżonej decyzji. Dodatkowo wskazał, iż zgodnie z wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego wnioskodawczyni jest od 20 sierpnia 2014 r. wspólnikiem początkowo spółki cywilnej, a po przekształceniu, spółki jawnej i posiada 25% jej udziałów.

Będący osobami zainteresowanymi wspólnicy płatnika składek poparli wniesione odwołanie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

K. C., ur. (...) jest wraz z A. G., R. J. i J. G. wspólnikiem działającej pod firmą (...), K. C., J. G., R. J., (...) spółki jawnej w L., z udziałem każdego ze wspólników po 25%.

Wspólnicy spółki A. G., R. J. i J. G. zawarli w dniu 08 kwietnia 2016 r. z wnioskodawczynią umowę o pracę na czas nieokreślony i w pełnym wymiarze czasu pracy, w której określili 08 kwietnia 2016 r. jako termin rozpoczęcia pracy, z powierzeniem obowiązków menadżera i wynagrodzenie w kwocie 1.850 zł wraz z premią uznaniową.

W zakresie obowiązków z dnia 08 kwietnia 2016 r. A. G. poinformowała K. C., iż zakres jej obowiązków na zajmowanym stanowisku obejmuje takie czynności jak:

- reprezentowanie firmy poza jej siedzibą,
- pozyskiwanie nowych kontrahentów,
- wdrażanie nowych urządzeń specjalistycznych i produktów,
- negocjowanie cen,
- pozyskiwanie nowych pracowników,
- reklama firmy,
- bieżąca analiza rynku pod kątem prowadzonej działalności.

W chwili zawierania umowy o pracę wnioskodawczyni była w około 6 miesiącu ciąży.

Dokument zgłoszenia K. C. do ubezpieczeń został przesłany do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przekazem elektronicznym w dniu 04 maja 2016 r.

(o k o l i c z n o ś c i n i e s p o r n e, a nadto akta ubezpieczeniowe ZUS).

Obsługą finansowo-księgową spółki (...) było Biuro (...) w L.. Zawartą później z wnioskodawczynią umowę o pracę opracowało na zlecenie spółki wymienione wyżej Biuro. Zakres czynności na prośbę wnioskodawczyni po upływie około 2-3 miesięcy od zawarcia umowy o pracę stworzyła pracująca w tym Biurze M. P. (1). Zakresu takiego wcześniej nie przygotowano, gdyż Biuro (...) nie zajmuje się takimi sprawami. Opracowując zakres czynności M. P. (1) nie konsultowała się z pozostałymi wspólnikami spółki (...). Zakres taki przygotowała mając na uwadze określone w umowie o pracę stanowisko i w celu jego stworzenia posłużyła się wzorem z internetu.

D o w ó d: zeznanie świadka M. P. (1), k. 59v, e-protokół: 00:04:00-00:16:00.

Wspólnicy spółki (...) doszli do wspólnego stanowiska, że A. G. i wnioskodawczyni wykonują dodatkowo takie czynności, których nie wykonują pozostali wspólnicy, np. sprzątanie. Prowadzony przez spółkę zakład optyczny jest czynny w godzinach od 08:30 do 18:00 i w tym czasie pracę w nim wykonują na zmianę w wymiarze po 8 godzin dziennie wnioskodawczyni i A. G., która także zawarła ze wspólnikami umowę o pracę. Do ich obowiązków w ramach pracowniczego stosunku pracy należy chodzenie na pocztę, czyszczenie okularów, sprawowanie zakupów, obsługa face booka, obsługa poczty, wykonywanie prac biurowych, sprzątanie, odbywająca się przez cały dzień rejestracja pacjentów. Pozostali wspólnicy, niemający zawartych umów o pracę wymienionych czynności nie wykonują. W tym czasie gdy wnioskodawczyni i A. G. wykonują obowiązki pracownicze, pozostali ich wspólnicy, którzy są z wykształcenia okulistami, w ramach odrębnej działalności, przyjmują w mieszczącym się w zakładzie optycznym gabinecie pacjentów. K. C. i A. G. czasami wykonują także prace porządkowe w gabinecie lekarskim. Podpisując umowy o pracę obie wymienione umów nie czytały. Obowiązkiem wnioskodawczyni i A. G., z zawodu optyków, w ramach prowadzonej działalności gospodarczej jest wykonywanie okularów, ich naprawa, wymiana szkieł. Wykonując obowiązki pracownicze wymienione nie reprezentują spółki.

Dostrzegając konieczność zrekompensowania K. C. i A. G. wykonywanej przez nie i wykraczającej poza zakres obowiązków wspólnika pracy, wspólnicy zdecydowali się do wykonywania dodatkowych czynności zatrudnić budzące większe niż osoba z zewnątrz zaufanie wspólniczki.

D o w ó d: wyjaśnienia osób zainteresowanych:

- A. G., k. 59v.-60, e-protokół: 00:18:00-00:27:00,

- R. J., k. 60, e-protokół: 00:29:00-00:35:00,

- J. G., k. 60, e-protokół: 00:36:00-00:39:00.

Z tytułu prowadzonej działalności K. C. jest zgłoszona do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego. Poza wymienionymi powyżej przez świadka czynnościami, do jej pracownicznych obowiązków należało także wystawianie faktur VAT i przygotowanie dokumentacji księgowej. W tym zakresie musiała współpracować z Biurem (...). Dodatkowo od maja 2016 r. wnioskodawczyni szkoliła stażystkę. W ramach prowadzonej działalności gospodarczej pod firmą spółki jawnej wnioskodawczyni wraz z A. G. wykonują okulary, negocjują ceny, wybierają oprawki.

D o w ó d: wyjaśnienia wnioskodawczyni, k. 47v.-48, e-protokół: 00:10:00-00:33:00.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 12 ust. 1 w zw. z art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.jedn.: Dz.U. z 2015 r., poz. 121 z późn. zm.) osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu od dnia rozpoczęcia do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. Natomiast w myśl art. 11 ust. 2 cyt. ustawy osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą ubezpieczeniu chorobowemu podlegają

dobrowolnie na swój wniosek i jak wynika z zebranego materiału, K. C. została zgłoszona do takiego dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego.

Jak wynika z art. 8 ust. 6 pkt 4 powołanej ustawy za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wspólników spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej.

Na wstępie należy wskazać również, że zgodnie z trafnie powołanymi przez organ rentowy przepisami art. 29 § 1 k.s.h. i art. 39 § 1 k.s.h. każdy wspólnik ma prawo i obowiązek prowadzenia spraw spółki. Zgodnie z informacją odpowiadającą odpisowi z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego każdy wspólnik A. G., K. C., J. G., R. J., Pracownia Optyczna (...) spółki jawnej w L. ma prawo reprezentowania spółki i do składania oświadczeń woli i składania podpisów w imieniu spółki umocowany jest każdy ze wspólników samodzielnie.

W sprawie, nawet w świetle treści uzasadnienia zaskarżonej decyzji, możliwość zawarcia pomiędzy wspólnikami spółki jawnej i jednym z jej wspólników umowy o pracę nie budzi żadnych wątpliwości. Jedyne warunki jakie musi być spełnione odnosi się do zakresu czynności, które w ramach pracowniczego stosunku pracy nie mogą dotyczyć prowadzenia spraw spółki. Skuteczne zawarcie takiej umowy skutkuje powstaniem z mocy art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1 i art. 12 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych, chorobowego i wypadkowego pracownika, zgodnie z art. 13 pkt 1 ustawy, od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania.

Istota sprawy sprowadza się zatem do wyjaśnienia czynności jakie faktycznie K. C. wykonywała w ramach pracowniczego stosunku pracy. Organ rentowy prezentował bowiem pogląd, że określone przedłożonym zakresem jej obowiązki mieszczą się w granicach spraw spółki, które jako wspólnik spółki jawnej zgodnie z art. 39 Kodeksu spółek handlowych ma prawo i obowiązek wykonywać i w takiej sytuacji, w celu wykonywania takich obowiązków nie jest możliwe zawarcie przez wspólnika z pozostałymi wspólnikami umowy o pracę.

Zebrany w sprawie materiał wskazuje na to, że wspólnikami spółki jawnej(...) są będący lekarzami okulistami R. J. i J. G. oraz będące technikami optykami A. G. i K. C.. W ramach prowadzonej działalności wymienieni wspólnicy prowadzą kompleks okulistyczno-optyczny, którego celem jest świadczenie usług optycznych i wyrób okularów. Wynikający z umowy spółki obowiązek okulistów w sposób oczywisty polega na przyjmowaniu pacjentów i oczywiście wypisywaniu recept, zaś wykonywanie okularów, ich naprawa oraz wymiana szkieł należy do obowiązków posiadających przygotowanie optyczne wnioskodawczyni i A. G.. W związku z takim przedmiotem działalności konieczne jest ponadto wykonywanie dodatkowo czynności, które nie mają bezpośredniego związku z podstawową działalnością spółki. Do takich czynności należy konieczność zapewnienia codziennej obecności w miejscu prowadzenia działalności osób, które będą odpowiedzialne za stałą obecność w godzinach otwarcia kompleksu, utrzymanie czystości, zaopatrzenie w środki czystości, prowadzenie przez cały dzień pracy rejestracji klientów, wystawianie faktur, sortowanie dokumentacji, współpraca z zapewniającym stałą obsługę finansowo – księgową biurem, obsługa poczty. Wymienione czynności nie mają związku z wykonywaniem okularów, ich naprawą oraz wymianą szkieł. Kontrowersje budził w sprawie obowiązek pozyskiwania klientów, w przekonaniu organu rentowego, w ramach zawartej umowy spółki zastrzeżony dla działalności gospodarczej. W tym zakresie należy jednak wskazać, iż jednym z podstawowych obowiązków pracownika jest dbałość o dobro zakładu pracy (art. 100 § 1 pkt 4 k.p.). W przekonaniu Sądu, w realiach sprawy jednym z takich pracowniczych obowiązków zatrudnionych na podstawie umowy o pracę było także pozyskiwanie klientów, jako przejaw dbania o dobro pracodawcy. Są to zatem w przekonaniu Sądu dodatkowe, niezależne od mających związek z prowadzoną działalnością, czynności. Na pewnym etapie działalności wspólnicy zorientowali się, że poza wytwarzaniem okularów, ich naprawą i wymianą szkieł A. G. i K. C. codziennie wykonują jeszcze dodatkowo szereg innych, wymienionych wyżej czynności i za konieczne uznali do ich wykonywania zatrudnienie pracowników. Racjonalnie w przekonaniu Sądu było zawarcie umów o pracę z osobami, które czynności te faktycznie od dłuższego wcześniej już czasu wykonywały. Decydując się na zawarcie umów wspólnicy nieszczęśliwie posłużyli się Biurem (...) w L.. Jak się bowiem okazuje, na co wskazuje treść zeznania świadka M. P. (1), w zakres działalności tego Biura nie wchodziły sprawy pracownicze. Przed przygotowaniem umowy

o pracę Biuro konsultowało się z organem rentowym i w ostateczności do jej sporządzenia posłużyło się wzorami z internetu. Zebrany w sprawie materiał wskazuje przy tym na to, że zlecając przygotowanie umowy o pracę wspólnicy nie wskazywali warunków jakie mają być w niej zawarte, pozostając w przekonaniu, że „księgowa wiedziała, czym się zajmujemy” (wyjaśnienia K. C., k. 47v.). Zebrany w sprawie materiał nie pozostawia wątpliwości co do tego, że treść zakresu czynności jaki został przedłożony do akt ubezpieczeniowych nie ma nic wspólnego z rzeczywistością. Przede wszystkim należy wskazać, że zakres czynności nie został sporządzony i podpisany wraz z umową o pracę, a dopiero w kilka miesięcy później. Zebrany w sprawie materiał wyraźnie świadczy także o tym, że jego treść nie została wcześniej ze stronami umowy o pracę uzgodniona. Z jednej strony wspólnicy uznali, że skoro Biuro posiada wiedzę o tym czym wnioskodawczyni się zajmuje, to nie jest konieczne sugerowanie treści zakresu czynności. Z kolei M. P. (1) nie zważając na czynności jakie K. C. przygotowała zakres czynności, którego treścią strony stosunku pracy nie były szczególnie zainteresowane (A. G. stwierdziła, że nie czytała zakresu czynności, „... nie interesowała się tym...” gdyż się na tym nie zna; por. wyjaśnienie zainteresowanej), przygotowała znalazłszy „gotowca” (vide wyjaśnienie wnioskodawczyni, k. 48). Jak się okazuje przedstawiony organowi rentowemu zakres czynności jest zupełnie oderwany od obiektywnej rzeczywistości i nie odzwierciedla tych czynności, jakie w ramach pracowniczego stosunku pracy na co dzień wnioskodawczyni wykonuje.

W przekonaniu Sądu, w świetle zgromadzonego w sprawie materiału oraz powyższych rozważań, w ramach zawartej z płatnikiem składek umowy o pracę K. C. wykonywała takie obowiązki pracownicze, które nie mieszczą się w pojęciu spraw spółki, które jako jeden ze wspólników mogła i miała obowiązek wykonywać. Wbrew zatem ocenie organu rentowego, przedmiotu jej pracy nie stanowiło prowadzenie i reprezentowanie spraw spółki i z tego względu przepis art. 58 § 1 k.c. nie znajduje w sprawie zastosowania.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. uwzględniając uzasadnione odwołanie zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł co do istoty sprawy.